

Юлія Запорожець

Науковий керівник: к.е.н., доцент Бутов А. М.
Тернопільський національний економічний університет

СУТНІСТЬ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ЗАПРОВАДЖЕННЯ МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

На сучасному етапі розвитку економіки людський капітал є визначальним фактором еволюційного розвитку України та підвищення її конкурентоспроможності на світовому ринку. Тому він потребує інвестиційних вкладень, що особливо, в умовах обмеженості фінансових ресурсів, загострює проблеми фінансування охорони здоров'я.

Обмеженість ресурсів держави зумовлює низьку якість медичних послуг, відсутність фінансових ресурсів для оновлення матеріальної бази державних лікувальних закладів, доступ до медичного забезпечення виявляється закритим для частини населення, що негативно впливає на рівень та динаміку захворюваності населення та є однією з причин низької якості та рівня життя українських громадян.

Таким чином, необхідно переглянути процес здійснення видатків на фінансування медичних послуг, здійснити їх упорядкування, диференціювати джерела фінансування системи охорони здоров'я за рахунок впровадження та популяризації медичного страхування в двох його формах: обов'язковій та добровільній.

Страхова медицина є формою організації охорони здоров'я, яка передбачає обов'язкове державне страхування від хвороб у поєднанні із приватною лікарською практикою й медичними установами. Така система організації медицини дозволяє поставити оплату праці медперсоналу й доходи лікувальних установ у безпосередню залежність від якості лікування й діагностики [1, с. 157]. Саме страхова медицина дозволяє вирішити питання залучення додаткових фінансових ресурсів у сектор охорони здоров'я.

Поняття страхової медицини охоплює наступні аспекти: надання медичної допомоги громадянам, видатки на вдосконалення та розвиток матеріально-технічного забезпечення лікувальних закладів, підготовку кваліфікованих медичних кадрів й фінансування наукових інноваційних досліджень.

Серед принципів, на яких базується страхова медицина можна виділити забезпечення соціальної й економічної захищеності середньо- і малозабезпечених верств населення, гарантування прав усіх громадян на необхідну і якісну медичну допомогу, обов'язковість внесків як фізичних, так і юридичних осіб.

Медичне страхування є важливим складовим елементом системи страхової медицини.

Обов'язкове медичне страхування – один з найбільш важливих елементів системи соціального захисту населення в сфері охорони здоров'я й одержання необхідної медичної допомоги у випадку захворювання. Держава в особі своїх законодавчих і виконавчих органів повинна визначати основні принципи організації обов'язкового медичного страхування, встановлювати тарифи, коло страхувальників та формування спеціальних державних фондів для акумуляції внесків. Загальність обов'язкового медичного страхування полягає в забезпеченні усіх громадян рівними гарантованими можливостями одержання медичної, лікарської й профілактичної допомоги в розмірах, встановлених державними програмами [2, с. 67].

Основна мета обов'язкового медичного страхування полягає у формуванні й капіталізації страхових внесків і наданні за рахунок зібраних коштів медичної допомоги всім категоріям громадян на законодавчо встановлених умовах і в гарантованих розмірах. Тобто, з одного боку, це складова частина державної системи соціального захисту поруч із пенсійним, соціальним страхуванням і страхуванням від безробіття. З іншого боку, обов'язкове медичне страхування є фінансовим механізмом забезпечення додаткових до бюджетних асигнувань ресурсів на фінансування охорони здоров'я й оплату медичних послуг.

Добровільне медичне страхування є комерційним страхуванням, на відміну від обов'язкового. Добровільне медичне страхування належить до сфери особистого страхування. Обов'язкове медичне страхування використовує принцип страхової солідарності, на противагу йому добровільне медичне страхування – принцип страхової еквівалентності. За договором добровільного медичного страхування застрахований одержує ті види медичних послуг і в таких рамках, у яких і була сплачена страхова премія. У межах добровільного медичного страхування передбачається оплата медичних послуг понад програми обов'язкового медичного страхування. Участь у програмах добровільного медичного страхування не регламентується державою та реалізує потреби й можливості кожного окремого громадянина або професійного колективу.

Кожна форма страхування ґрунтується на різних законодавчих базах, має різні джерела фінансування організації медичної допомоги за програмами медичного страхування. Вони відрізняються обсягом і якістю медичних послуг, контингентом застрахованих і строками страхування. Ці дві форми страхування доповнюють одна одну та розширюють можливості страхового захисту при одночасному використанні.

Для подальшого поширення добровільного медичного страхування в Україні необхідно реформувати систему охорони здоров'я шляхом поєднання обов'язкового й добровільного медичного страхування. Основною рекомендацією є термінове впровадження обов'язкового медичного страхування, а добровільне медичне страхування розглядати як джерело фінансування додаткових медичних послуг, так як диференціація джерел фінансування системи охорони здоров'я мінімізує вплив соціальних ризиків. Також необхідно переглянути існуючу систему фінансового забезпечення охорони здоров'я в Україні, популяризувати добровільне медичне страхування серед населення, запровадити державне фінансування мінімального рівня медичного обслуговування, а також за рахунок здійснення фінансової підтримки в сімейних колах. Запропонована система фінансування системи медичного страхування передбачає комплексне й адресне досягнення економічного й соціального ефекту для всіх суб'єктів сфери охорони здоров'я.

Список використаних джерел

1. Савенко А.Ю., Паламарчук А.О. Введення бюджетно-страхової системи фінансування обов'язкового медичного страхування в Україні як один із шляхів реформування української системи охорони здоров'я. Вісник Хмельницького національного університету. Сер: Економічні науки. 2010. №1. Т.2. С. 156-160.

2. Тлуста Г. Медичне страхування в реформуванні системи охорони здоров'я України. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Сер: Економіка. 2014. Вип. 3. С. 65-70.